

Onderwerp: **Herstel gemeentelijk deel Pastorie- en sparrenbos - Voorthuizen**

Samenvatting raadsvoorstel

Voorstel voor het starten van een participatie proces voor de ontwikkeling van een herstelplan voor het gemeentelijk deel van het Pastorie- en sparrenbos in Voorthuizen en de feitelijke uitvoering ervan.

Aan de raad,

Gevraagde beslissing:

1. In te stemmen met het voorgestelde participatieproces voor de herinrichting van het gemeentelijke deel van Pastorie- en Sparrenbos in Voorthuizen;
2. Te besluiten om beschikbaar te stellen:
 - a. een voorbereidingskrediet van € 75.000, dat incidenteel gedekt wordt uit de begroting van 2023;
 - b. een investeringskrediet € 251.500, met structurele lasten á € 17.064 /jaar vanaf 2025;
 - c. een structureel budget van € 10.000 voor de onderhoudskosten vanaf 2025;
3. de bovengenoemde financiële consequenties op te nemen in de meerjarenbegroting.

1. Inleiding

Historie

Het Pastoriebos is een groene plek met enkele gebouwen rond de Nederlands Hervormde Kerk aan de noordzijde van het centrum van Voorthuizen. De gebouwen en het groen vormen al een paar honderd jaar een ruimtelijk functionele eenheid. Hierbij is het karakter van het groen langzaam verschoven van agrarisch, naar tuin tot het bos wat het nu is. Vanwege de historische waarde van het gebied, hebben enkele delen een monumentale status gekregen. Ook zijn de eigendomsgrenzen in het gebied regelmatig verschoven.

Rood = plangebied

Licht Groen = Historisch deel Pastoriebos

Donker groen = sparrenbos

Bouwplan

In de jaren '80 van de vorige eeuw is door de Nederlands Hervormde Kerk een kerkelijk centrum ten zuiden van de kerk gebouwd. Dit centrum is toe aan een opknapbeurt. Daarnaast is er behoefte aan seniorenwoningen. Deze wensen hebben geleid tot een plan waarbij het kerkelijk centrum wordt gerenoveerd en gecombineerd wordt met de ontwikkeling van een 25-tal appartementen. Om het plan te kunnen realiseren, is het nodig om een gedeelte van het bos te kappen. Deze ontwikkeling is uitgewerkt in verschillende plannen en er zijn verschillende informatiemomenten voor de buurt geweest. Uiteindelijk is door u het bestemmingsplan in 2021 vastgesteld.

Voorstanders van het behoud van het Pastoriebos hebben zich vanaf de start van de planontwikkeling tegen het bouwplan en de kap van de bomen verzet. Na vaststelling van de het Bestemmingsplan hebben zij beroep aangetekend bij de Raad van State. In hun bezwaar geven zij aan dat, door de bouw van het appartementencomplex, de kwaliteit van het gemeentelijk monument (de nieuwe pastorie met tuin) wordt aangetast en de natuurwaarde door de kap van de bomen verloren gaan.

Letterzetter

Naast het Pastoriebos ligt het sparrenbos. Het sparrenbos is in de jaren '70 van de vorige eeuw ontstaan, nadat De Wheem aan de noordwestkant van Voorthuizen is aangelegd. Tussen de Rembrandtlaan en het Pastoriebos ontstond een leeg stukje land, dat met sparren werd ingeplant. Een natuurlijke vijand van de spar is de Letterzetter. De Letterzetter is een kever die gangen in de stam van de boom vreet. Gezonde bomen kunnen deze kever soms weerstaan, maar door de droge zomers van de afgelopen jaren zijn de bomen verzwakt. Op dit moment zijn nagenoeg alle sparren aangetast. Bestrijden van de Letterzetter is niet mogelijk waardoor het kappen van de dode bomen het enige is dat resteert.

In maart van dit jaar heeft de Raad van State beslist, dat de sparren waar een kapvergunning voor is aangevraagd, gekapt mogen worden. Over het bouwplan doet de Raad van State in augustus van dit jaar een uitspraak.

Het doel van het voorstel is om in samenspraak met Voorthuizen een herstelplan voor het gemeentelijk deel van het Pastorie- en sparrenbos te ontwikkelen en dat uit te voeren.

2. Door de raad gestelde kaders

Het plan is een uitwerking van uw motie van 6 oktober 2021 (voorstel nummer 1084) waarin u aangeeft dat:

- voor het resterende deel van het Pastorie- en sparrenbos (het rood omcirkelde gebied op de luchtfoto) een plan voor herinrichting/renovatie/opknappen wordt opgesteld waarbij er maximaal ingezet wordt op ruimhartige boom- c.q. groencompensatie waarbij inwoners van Voorthuizen worden betrokken;
- bij het opstellen van dit plan ook voor de gemeente een groener Voorthuizen uitgangspunt moet zijn;
- het budget voor dit plan nog moet worden vastgesteld;

3. Effect/Meetbare doelstellingen

a) Meetbaar effect:

- Het gemeentelijk deel van het Pastorie- en Sparrenbos (het rood omcirkelde gebied op de luchtfoto) is heringericht, waarbij het ontwerp aansluit bij de natuur- en historische waarden van de locatie.
- Hiermee wordt het arsenaal bomen en groen hersteld en verbeterd. Tevens wordt de biodiversiteit vergroot.
- Concreet betekent dit dat de dode sparren zijn gekapt, nieuwe bomen, heesters en vaste planten zijn aangeplant en dat het gebied opengesteld kan worden voor het publiek.

b) Maatschappelijk effect:

De nieuwe inrichting sluit aan bij de behoeften en wensen van de verschillende belangengroepen in Voorthuizen en draagt bij aan de leefbaarheid en groenkwaliteit van Voorthuizen.

4a. Argumenten

1.1 Het voorgesteld participatie proces geeft invulling aan uw motie van 6 oktober 2021

Op 6 oktober 2021 is het bestemmingsplan voor bouwontwikkeling in het Pastoriebos behandeld. Tijdens deze behandeling heeft u het college gevraagd om een participatieproces voor de herinrichting van het Pastoriebos op te stellen en zich maximaal in te zetten voor ruimhartige boom- c.q. groencompensatie waarbij de Voorthuizenaar betrokken wordt. Dit voorstel geeft hier invulling aan (zie bijlage 1: "Presentatie Participatie proces").

1.2 Het voorgestelde participatieproces sluit aan bij het participatiebeleid dat vastgesteld is in april 2022

Op basis van de impact van het project wordt de participatietrede vastgesteld. Voor dit project is de trede vastgesteld op het hoogste niveau: co-creatie. In het proces wordt hier invulling aangegeven, door binnen vooraf gesteld kaders en onder leiding van de gebiedsregisseur samen met een omgevingswerkgroep een ontwerp te maken voor het gebied. Dit proces is terug te lezen in bijlage 1 "Presentatie Participatie proces".

Onderdeel van het participatiebeleid is dat het participatie voorstel, vooraf door het college of de raad wordt vastgesteld. Met dit raadsvoorstel wordt u gevraagd het participatieproces vooraf vast te stellen

2.1 en 3.1 Dit budget is nodig voor het traject

Door in te stemmen met het projectbudget, stelt u het ambitieniveau van het project vast (ruimhartige compensatie) en geeft u aan binnen welke financiële kaders het project uitgevoerd mag worden. Bij de opstelling van het budget is uitgegaan van een groene inrichting zoals u in uw motie van 6 oktober 2021 heeft gevraagd.

4b. Tegenargumenten/kanttekeningen

n.v.t.

5. Alternatieve scenario's

Voor het proces zijn de volgende alternatieve scenario's bedacht:

Scenario 1: Wijkraadpleging

Op basis van het programma van eisen worden door de landschapsarchitect in samenspraak met de omgevingswerkgroep 2 a 3 ontwerpen voor het Pastoriebos uitgewerkt. Via wijkraadpleging kunnen de inwoners van Voorthuizen een stem uit brengen op hun voorkeursontwerp. Het ontwerp met de meeste voorkeurstemmen wordt uitgevoerd. Dit scenario is afgefallen, de invloed van omwonenden bij co-creatie is groter.

Scenario 2: Overdragen verantwoordelijkheden naar Plaatselijk Belang

De verantwoordelijkheid voor het ontwerp en het budget worden overgedragen aan Plaatselijk belang. Zij ontwikkelen samen met de verschillende belangengroepen op basis van onze randvoorwaarden een ontwerp. Dit ontwerp zal door de gemeente worden aanbesteed en uitgevoerd. Dit scenario is afgefallen omdat hierbij het vraagstuk van het Pastoriebos 1 op 1 verlegd wordt naar Plaatselijk belang, zonder dat de gemeente hier zelf verantwoordelijkheid voor draagt.

Scenario 3: Traditioneel ontwerp

Door de landschapsarchitect wordt een ontwerp voor de locatie gemaakt. Dit ontwerp wordt intern getoetst. De inwoners worden over het ontwerp geïnformeerd. De gemeente bekijkt of ze de opmerkingen al dan niet verwerkt. Dit scenario is afgefallen omdat de invloed die de inwoners op het ontwerp uit kunnen oefenen te beperkt is.

6. Proces

Vervolg/besluitvormingsproces (inclusief participatie):

Na vaststelling van het raadsvoorstel wordt het voorgesteld (participatie)proces uitgevoerd. Bij twee of meer gelijkwaardige ontwerpen beslist de stuurgroep welk ontwerp uitgevoerd wordt.

Vervolgstappen/planning/uitvoering:

Gestreefd wordt om het ontwerp in het plantseizoen van 2023-2024 te realiseren. Om dit te bereiken worden de volgende proces stappen gezet:

Initiatieffase	Raadsbesluit	november 2022
	Vaststellen kaders	november - december 2022
	Samenstellen omgevingswerkgroep	januari 2022
Definitiefase	Onderzoeken	november - januari 22-23
	1 ^e bijeenkomst omgevingswerkgroep	februari 2023
	Afgerond pva	februari 2023
Ontwerpfase	Voorlopig ontwerp	maart – april 2023
	Informerend omgeving & toetsen	mei 2023
	Definitief ontwerp	juni- augustus 2023
	Raadsmemo	september 2023
	Aanvraag kapvergunning	oktober 2023

Uitvoeringsfase	Beplantingsplan	oktober 2023
	Bestek	november- maart 2024
	Kappen bomen	januari 2023
	Aanbesteding en gunning	april– juni 2024
Realisatiefase	Voorbereiding uitvoering:	september 2024
	uitvoering	oktober - december 2024
	Eindactiviteit & overdracht:	januari 2025

Communicatie

De participatie- en communicatiestrategie is de ruggengraat van het proces. Dit proces kunt u teruglezen in bijlage 1 en 3: Opzet participatie proces. In dit proces wordt onderscheid gemaakt tussen personen of groepen met een groot belang en tussen personen en groepen met een minder groot belang. De grootte van het belang wordt bepaald door de achterban die groepen vertegenwoordigen en de fysieke afstand van de personen en of groepen tot de locatie.

Met afgevaardigden van de belangengroepen en personen die een groot belang vertegenwoordigen wordt binnen kaders een ontwerp voor de locatie gemaakt. Dit vindt plaats in een omgevingswerkgroep met afgevaardigden van de gemeente en onder leiding van de gebiedsregisseur. De personen en groepen met een minder groot belang worden tussentijds op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen en kunnen de vordering van de omgevingswerkgroep inzien tijdens informatiebijeenkomsten.

De raad wordt op de hoogte gehouden tijdens het participatieproces door middel van een raadsmemo. Daarnaast is de raad uiteraard welkom tijdens het participatieproces.

Evaluatie/controle:

Aan het einde van het project vindt een evaluatie plaats. Bij de evaluatie worden de omgevingswerkgroep en de gemeentelijke werkgroep betrokken. Tijdens de evaluatie worden de tips en tops van het project benoemd en worden oplossingen aangedragen voor de verbeterpunten, met als doel deze in nieuwe projecten te gebruiken.

7. Financiële gevolgen

De investering is gesplitst in 2 fases. Een voorbereidende en uitvoerende. Afdeling Beheer Openbare Ruimte is meegenomen en op de hoogte van dit voorstel. De uitsplitsing van de kosten binnen de investering wordt in de bijlage weergegeven. De komst van dit voorstel en het financieel gevolg is reeds aangekondigd in de 1^e tussenrapportage 2022.

Gegevens investering	Toelichting
Gaat het om een vervangingsinvestering?	Dit betreft een nieuwe investering.
Bedrag van het voorbereidingskrediet:	€ 75.000,-
Afschrijvingstermijn:	Geen. Gedekt uit de begroting van 2023
Bedrag van de investering (eigenlijke investering):	€ 251.500,-
Afschrijvingstermijn	15 jaar.
Afschrijvingsmethode	Lineair
Kapitaallasten voor de komende vier jaar	€ 17.064 per jaar (afschrijving € 16.770 en rente bij 1,75% € 294)
<i>Duur van uitvoering van de investering</i>	2022-2025.
<i>Datum van ingebruikname</i>	Februari 2025.
<i>Meerjarige lasten en baten van de exploitatiekosten.</i>	Na realisatie nemen als gevolg van vergroting van het areaal de structurele onderhoudskosten toe. Dit betekent

	met ingang van 2025 structureel hogere lasten ter grootte van € 10.000 per jaar.
<i>Dekkingsvoorstel</i>	Algemene reserve.

Door dit besluit legt de raad, nog voor de raadsbehandeling van de programmabegroting 2023, een extra structureel beslag op de benodigde financiële ruimte in 2025 en verder, voor een bedrag van € 27.064, bestaande uit € 17.064 aan kapitaallasten en € 10.000 onderhoudslasten.

8. Risico's

1. Ondanks het zorgvuldig opgezette participatie proces lukt het niet om de verschillende belangengroepen binnen Voorthuizen op een lijn te krijgen;
2. Bij het opstellen van het budget is uitgegaan van een groene inrichting. Bijzondere inrichtingselementen, zoals een fontein, waterspeelplaats of een muziekkoepeel zijn niet in de raming meegenomen;
3. Bij het opzetten van de kostenraming is geen rekening gehouden met eventuele bodemvondsten (archeologie) of vervuilingen;
4. De budgetraming is uitgegaan van het prijspeil van mei 2022 en een betrekkelijk laag percentage voor staartkosten en onvoorzien. Mochten de prijzen de komende maanden extreem doorstijgen en/of meer onvoorzien zaken voorkomen, dan zal er indexatie plaats moeten vinden;
5. Het project "snelfietsroute Voorthuizen" raakt aan het gemeentelijk deel van het pastoriebos en dat kan van invloed zijn op het participatie traject van dit project. De omgeving is op de hoogte van de plannen van de doorfietsroute, omdat dit voornemen tijdens de planvorming van de bouwontwikkeling besproken is.

Burgemeester en wethouders van Barneveld,
de secretaris, de burgemeester,
W. Wieringa J.J. Luteijn

Bijlagen:

1. Presentatie participatie proces
2. Financiële onderbouwing
3. Participatiebeleid